

Warszawa, 30 stycznia 2018 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych
innych ustaw**

(druk nr 714)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa stanowi kolejny etap reformy prawa gospodarczego (po zmianach Kodeksu spółek handlowych i wprowadzeniu nowych rozwiązań w zakresie prawa restrukturyzacyjnego).

Rozwiązania przewidziane w ustawie mają służyć również implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek, Dz.Urz.UE.L.2017.169.46 (dyrektywą 2017/1132/UE dokonano kodyfikacji dyrektyw z zakresu prawa spółek, w tym również dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek – tj. tzw. dyrektywy BRIS). Termin implementacji upłynął w dniu 8 czerwca 2017 r.

Uchwalone zmiany z jednej strony mają na celu wprowadzenie ułatwień dla stron przy rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej, a także w komunikacji z sądem, z drugiej zaś mają skutkować znacznym przyśpieszeniem i usprawnieniem działania sądu rejestrowego, w tym również w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek.

Reforma KRS obejmuje swym zasięgiem szeroki zakres zmian technicznych, które w sposób zasadniczy zmienią funkcjonowanie rejestru. Najistotniejsze z nich to:

- 1) wprowadzenie obowiązku składania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej – elektroniczna forma sprawozdania finansowego zwiększyć ma możliwości

- opracowania i analizy danych zawartych w tych dokumentach; zautomatyzowanie weryfikacji sprawozdań finansowych odciaży sądy rejestrowe w okresach sprawozdawczych tj. od czerwca do września każdego roku; sprawozdania finansowe będą umieszczane w repozytorium dostępnym na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) utworzenie ogólnodostępnych akt elektronicznych podmiotu, które będą obejmować wszystkie dokumenty złożone do tych akt przez strony i dokumenty wytworzone przez sąd, a także coraz szersze wykorzystanie możliwości elektronicznego doręczania dokumentów sądowych i wprowadzenie możliwości śledzenia na bieżąco przebiegu postępowania, z czym wiąże się także możliwość otrzymywania informacji o wpisach do rejestru (tzw. newsletter);
 - 3) wprowadzenie obowiązku składania przez podmioty podlegające wpisowi do rejestru przedsiębiorców wniosków do sądu rejestrowego wyłącznie w postaci elektronicznej, w celu ułatwienia komunikacji między stroną, a sądem i przyspieszenia rozpoznawania wniosków;
 - 4) udostępnienie w internecie pełnych danych o podmiotach wpisanych do KRS (oprócz odpisu aktualnego, który już obecnie jest dostępny w sieci, będzie można także tą drogą uzyskać pełny odpis z rejestru).

Ustawodawca wprowadza również obowiązek weryfikacji karalności osób powoływanych na prokurentów (zmiana art. 18 § 2 ksh). Zmiana ta ma wzmocnić bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Jak wynika z uzasadnienia do projektu, obecnie osoby, które nie mogą ze względu na ich uprzednią karalność pełnić funkcji członków zarządu są powoływane na prokurentów i w zasadzie bez ograniczeń reprezentują podmiot.

Ponadto w ustawie przewidziano likwidację Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. Zmiana ta odciaży sądy rejestrowe i pozwoli na szybsze rozpoznawanie wniosków o wpis do rejestru.

Ustawodawca rozszerza także kompetencje kuratorów, tak aby wyeliminować patologiczne sytuacje, gdy spółki odwołują zarządy po to, aby nie było możliwe prowadzenie wobec nich postępowań sądowych.

Rozwiązania będą wprowadzane etapami, w zależności od tego, czy wymagają – a jeśli tak – to w jakim zakresie – zmian systemu teleinformatycznego KRS.

Ustawa co do zasady wejdzie w życie z dniem 15 marca 2018 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2067) pochodził z przedłożenia rządowego. Pierwsze czytanie odbyło się w dniu 13 grudnia 2017 r. na posiedzeniu Sejmu. Projekt został skierowany do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Na etapie prac w komisji wprowadzono do projektu liczne zmiany o charakterze doprecyzowującym przepisy i techniczno-legislacyjnym, które jednak nie wpłynęły w sposób istotny na meritum rozwiązań zaproponowanych przez Rząd. Sejm uchwalił ustawę na 57. posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2018 r. w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu komisji (druk sejmowy nr 2203).

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych. Niemniej należy zwrócić uwagę, że równoległe do opiniowanej ustawy Sejm uchwalił pakiet ustaw w ramach tzw. „Konstytucji Biznesu”, w tym ustawę – Prawo przedsiębiorców i ustawę – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, które to ustawy częściowo nakładają się na rozwiązania przewidziane opiniowaną ustawą. Wskazane ustawy mają wejść w życie – co do zasady – 1 marca 2018 r.

Problem dotyczy art. 22 i art. 26 opiniowanej ustawy. Pierwszy z tych artykułów nowelizuje ustawę o swobodzie działalności gospodarczej, drugi zaś ustawę o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Następstwem wejścia w życie ustawy – Prawo przedsiębiorców będzie uchylenie, z dniem 1 marca 2018 r., ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Termin uchylenia tej ustawy jest więc wcześniejszy, niż termin w którym ma być ona znowelizowana opiniowaną ustawą (część zmian ma wejść w życie 15 marca 2018 r., część 1 lutego 2019 r.). Samo skreślenie art. 22 (i w konsekwencji nowelizacja art. 55 pkt 3 opiniowanej ustawy), mimo że technicznie nieskomplikowane, wydaje się jednak niewystarczające wobec faktu, że należy merytorycznie skorelować ustawę – Prawo przedsiębiorców ze zmianami dokonywanymi opiniowaną ustawą w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Wymagało będzie to poprawek do ustawy – Prawo przedsiębiorców i ustawy wprowadzającej.

Art. 26 opiniowanej ustawy nowelizuje m.in. art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Ten sam przepis nowelizowany jest ustawą – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej. Przy czym pierwsza z wymienionych ustaw dokonuje

nowelizacji z dniem 15 marca 2018 r., druga zaś z dniem 1 marca 2018 r. Oznacza to, że zmiana dokonywana drugą ustawą zostanie „przykryta” zmianą dokonywaną przez pierwszą ustawę. W następstwie nie zostanie zrealizowany cel nowelizacji wskazanego przepisu, który przyświecał ustawodawcy przy uchwalaniu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej. Samo skreślenie art. 26 pkt 2 opiniowanej ustawy nie będzie zabiegiem wystarczającym. Należałoby bowiem dokonać odpowiedniej korekty art. 112 pkt 2 lit. b ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, tak aby nowa treść art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, uwzględniała również modyfikację treści tego przepisu dokonywaną opiniowaną ustawą.

Sformułowanie ewentualnych poprawek będzie możliwe po ustaleniu intencji prawodawcy, a przede wszystkim poznaniu ostatecznego terminu wejścia w życie ustawy – Prawo przedsiębiorców oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

Jakub Zabielski

Główny legislator